

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ

॥ ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಭರದ್ವಾಜೇನ ಸಹ ಮಿಲಿತ್ವಾ ಭರತಸ್ಯಾಯೋಧ್ಯಾಂ ಪ್ರತಿ ನಿವರ್ತ್ತನಂ

ತತಃ ಶಿರಸಿ ಕೃತ್ವಾ ತು ಪಾದುಕೇ ಭರತಸ್ತದಾ |
ಆರುರೋಹ ರಥಂ ಹೃಷ್ಟಃ ಶತ್ರುಘ್ನಸಹಿತಸ್ತದಾ || 2.113.1 ||

ವಸಿಷ್ಠೋ ವಾಮದೇವಶ್ಚ ಜಾಬಾಲಿಶ್ಚ ದೃಢವ್ರತಃ |
ಅಗ್ರತಃ ಪ್ರಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ಮಂತ್ರಿಣೋ ಮಂತ್ರಪೂಜಿತಾಃ || 2.113.2 ||

ಮಂದಾಕಿನೀಂ ನದೀ ರಮ್ಯಾಂ ಪ್ರಾಙ್ಮುಖಾಸ್ತೇ ಯಯುಸ್ತದಾ |
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಚ ಕುರ್ವಾಣಾಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟಂ ಮಹಾಗಿರಿಂ || 2.113.3 ||

ಪಶ್ಯನ್ ಧಾತುಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಮ್ಯಾಣಿ ವಿವಿಧಾನಿ ಚ |
ಪ್ರಯಯೌ ತಸ್ಯ ಪಾರ್ಶ್ವೇನ ಸಸೈನ್ಯೋ ಭರತಸ್ತದಾ || 2.113.4 ||

ಅದೂರಾಚ್ಚಿತ್ರಕೂಟಸ್ಯ ದದರ್ಶ ಭರತಸ್ತದಾ |
ಆಶ್ರಮಂ ಯತ್ರ ಸ ಮುನಿರ್ಭರದ್ವಾಜಃ ಕೃತಾಲಯಃ || 2.113.5 ||

ಸ ತಮಾಶ್ರಮಮಾಗಮ್ಯ ಭರದ್ವಾಜಸ್ಯ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಅವತೀರ್ಯ ರಥಾತ್ ಪಾದೌ ವವಂದೇ ಕುಲನಂದನಃ || 2.113.6 ||

ತತೋ ಹೃಷ್ಟೋ ಭರದ್ವಾಜೋ ಭರತಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ |
ಅಪಿ ಕೃತ್ಯಂ ಕೃತಂ ತಾತ ರಾಮೇಣ ಚ ಸಮಾಗತಂ || 2.113.7 ||

ಏವಮುಕ್ತಃ ಸ ತು ತತೋ ಭರದ್ವಾಜೇನ ಧೀಮತಾ |
ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಭರದ್ವಾಜಂ ಭರತೋ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ || 2.113.8 ||

ಸ ಯಾಚ್ಯಮಾನೋ ಗುರುಣಾ ಮಯಾ ಚ ದೃಢವಿಕ್ರಮಃ |
ರಾಘವಃ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ವಸಿಷ್ಠಂ ವಾಕ್ಯಮಬ್ರವೀತ್ || 2.113.9 ||

ಪಿತುಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಂ ತಾಮೇವ ಪಾಲಯಿಷ್ಯಾಮಿ ತತ್ತ್ವತಃ |
ಚತುರ್ದಶ ಹಿ ವರ್ಷಾಣಿ ಯಾ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಪಿತುರ್ಮಮ || 2.113.10 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞೋ ವಸಿಷ್ಠಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ಹ |
ವಾಕ್ಯಜ್ಞೋ ವಾಕ್ಯಕುಶಲಂ ರಾಘವಂ ವಚನಂ ಮಹತ್ || 2.113.11 ||

ಏತೇ ಪ್ರಯಚ್ಛ ಸಂಹೃಷ್ಟಃ ಪಾದುಕೇ ಹೇಮಭೂಷಿತೇ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಯಾಂ ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಕರೋ ಭವ || 2.113.12 ||

ಏವಮುಕ್ತೋ ವಸಿಷ್ಠೇನ ರಾಘವಃ ಪ್ರಾಜ್ಞುಖಃ ಸ್ಥಿತಃ |
ಪಾದುಕೇ ಹೇಮವಿಕೃತೇ ಮಮ ರಾಜ್ಯಾಯ ತೇ ದದೌ || 2.113.13 ||

ನಿವೃತ್ತೋಽಹಮನುಜ್ಞಾತೋ ರಾಮೇಣ ಸುಮಹಾತ್ಮನಾ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಮೇವ ಗಚ್ಛಾಮಿ ಗೃಹೀತ್ವಾ ಪಾದುಕೇ ಶುಭೇ || 2.113.14 ||

ಏತಚ್ಛೃತ್ವಾ ಶುಭಂ ವಾಕ್ಯಂ ಭರತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಭರದ್ವಾಜಃ ಶುಭತರಂ ಮುನಿರ್ವಾಕ್ಯಮುದಾಹರತ್ || 2.113.15 ||

ನೈತಚ್ಚಿತ್ರಂ ನರವ್ಯಾಘ್ರೇ ಶೀಲವೃತ್ತವಿದಾಂ ವರೇ |
ಯದಾರ್ಯಂ ತ್ವಯಿ ತಿಷ್ಠೇತ್ತು ನಿಮ್ನೋತ್ಸೃಷ್ಟಮಿವೋದಕಂ || 2.113.16 ||

ಅನ್ಯಥಾಃ ಸ ಮಹಾಬಾಹುಃ ಪಿತಾ ದಶರಥಸ್ತವ |
ಯಸ್ಯ ತ್ವಮೀದೃಶಃ ಪುತ್ರೋ ಧರ್ಮಾತ್ಮಾ ಧರ್ಮವತ್ಸಲಃ || 2.113.17 ||

ತಮೃಷಿಂ ತು ಮಹಾಪ್ರಾಜ್ಞಮುಕ್ತವಾಕ್ಯಂ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ |
ಆಮಂತ್ರಯಿತುಮಾರೇಭೇ ಚರಣಾವುಪಗೃಹ್ಯ ಚ || 2.113.18 ||

ತತಃ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ಕೃತ್ವಾ ಭರದ್ವಾಜಂ ಪುನಃ ಪುನಃ |
ಭರತಸ್ತು ಯಯೌ ಶ್ರೀಮಾನಯೋಧ್ಯಾಂ ಸಹ ಮಂತ್ರಿಭಿಃ || 2.113.19 ||

ಯಾನೈಶ್ಚ ಶಕಟೈಶ್ಚೈವ ಹಯೈರ್ನಾಗೈಶ್ಚ ಸಾ ಚಮೂಃ |
ಪುನರ್ನಿವೃತ್ತಾ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಾ ಭರತಸ್ಯಾನುಯಾಯಿನೀ || 2.113.20 ||

ತತಸ್ತೇ ಯಮುನಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ನದೀಂ ತೀರ್ತ್ವೋರ್ಮಿಮಾಲಿನೀಂ |
ದದೃಶುಸ್ತಾಂ ಪುನಃ ಸರ್ವೇ ಗಂಗಾಂ ಶಿವಜಲಾಂ ನದೀಂ || 2.113.21 ||

ತಾಂ ರಮ್ಯಜಲಸಂಪೂರ್ಣಾಂ ಸಂತೀರ್ಯ ಸಹಬಾಂಧವಃ |
ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ರಮ್ಯಂ ಪ್ರವಿವೇಶ ಸಸೈನಿಕಃ || 2.113.22 ||

ಶೃಂಗವೇರಪುರಾದ್ ಭೂಯ ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಸಂದದರ್ಶ ಹ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ತು ತದಾ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪಿತ್ರಾ ಭ್ರಾತ್ರಾ ವಿವರ್ಜಿತಾಂ || 2.113.23 ||

ಭರತೋ ದುಃಖಸಂತಪ್ತಃ ಸಾರಥಿಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ |
ಸಾರಥೇ ಪಶ್ಯ ವಿದ್ವಸ್ತಾ ಅಯೋಧ್ಯಾ ನ ಪ್ರಕಾಶತೇ || 2.113.24 ||

ನಿರಾಕಾರಾ ನಿರಾನಂದಾ ದೀನಾ ಪ್ರತಿಹತಸ್ವನಾ || 2.113.25 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ
ಅಯೋಧ್ಯಾಕಾಂಡೇ ತ್ರಯೋದಶಾಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||